5-minutenversie

randstedelijke rekenkamer
Flevoland · Noord-Holland · Utrecht · Zuid-Holland

Validatie Terugblik Collegeperiode 2011-2015 Provincie Zuid-Holland

Deze 5-minutenversie bevat de essentie van de uitkomsten van het onderzoek ‘Validatie Terugblik Collegeperiode 2011-2015’, een onderzoek naar de juistheid en toereikendheid van de verantwoording over de bereikte doelen in de afgelopen collegeperiode.

Aanleiding

In 2010 heeft de Randstedelijke Rekenkamer de Terugblik van de collegeperiode 2007-2011 van de Provincie Zuid-Holland gevalideerd. In de bijeenkomst van de programmaraad van 4 maart jl. is aangegeven dat Zuid-Holland weer een Validatie zou willen laten uitvoeren over de Terugblik van de huidige collegeperiode. De Rekenkamer heeft daaraan gehoor gegeven.

Doelstelling en toetsingskader

De doelstelling van de Validatie is het verstrekken van een oordeel over de juistheid en toereikendheid van de in de Terugblik Collegeperiode 2011-2015 gerapporteerde doelstellingen en resultaten. De discussie tussen PS en GS kan zich daarmee concentreren op de bereikte resultaten.
Informatie is ‘toereikend’ wanneer de gebruiker van de Terugblik redelijkerwijs in staat wordt gesteld op basis van de informatie een oordeel te vormen over de mate van realisatie van een doelstelling. Het gaat erom dat alles er in staat wat de lezer moet weten, en er niet teveel in staat waardoor de aandacht van de lezer wordt afgeleid.

De Terugblik wordt niet opgesteld vanuit een wettelijke verplichting. Er bestaan dan ook geen verslaggevingsvereisten, zoals die bijvoorbeeld voor de jaarrekening en programmabegroting zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording. Daarom zijn Uitgangspunten geformuleerd, waaraan de Terugblik is getoetst. Deze Uitgangspunten zijn op hoofdlijnen:

Toetspunt 1: volledigheid en consistentie van de Terugblik in relatie tot het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015

Toetspunt 2: consistente relatie tussen doelstelling en behaalde resultaten om inzicht te krijgen in de mate waarin doelstellingen zijn gerealiseerd

Toetspunt 3: evenwichtigheid, nauwkeurigheid, begrijpelijkheid en juistheid van de gerapporteerde resultaten

Conclusies en aanbevelingen

1. Resultaten overwegend juist weergegeven

De gevalideerde resultaten en procesresultaten (verder: resultaten) zijn overwegend juist weergegeven. In enkele gevallen is niet juist gerapporteerd in de Terugblik. Over een klein deel van de valideerbare resultaten kan de Rekenkamer geen oordeel geven, omdat het benodigde onderbouwingsmateriaal ontbreekt of ontoereikend inzicht biedt. De resultaten benoemen diverse causale verbanden, waarvan het lastig zo niet ondoenlijk is de causaliteit aannemelijk te maken. Over dergelijke causale verbanden onthoudt de Rekenkamer zich van een oordeel.

In vergelijking met de Terugblik (2011) over de vorige collegeperiode heeft de huidige Terugblik (2015) beduidend aan kracht gewonnen met betrekking tot evenwichtigheid, begrijpelijkheid en nauwkeurigheid, dit overeenkomstig onze aanbeveling uit 2011 om teksten concreter te formuleren. De Terugblik bevat overwegend verantwoordingsinformatie en informatie over voornemens, die valideerbaar is. Overige door de Rekenkamer onderscheiden typen informatie (verwachtingen, contextinformatie en interpretaties) zijn gedoseerd in de Terugblik toegepast.

2. Mate van doelbereiking niet eenvoudig vast te stellen

Bijna alle doelen van het Hoofdlijnenakkoord, die de basis vormen voor de beschreven resultaten, zijn in de Terugblik opgenomen; over het algemeen in iets andere bewoording, maar in essentie hebben ze dezelfde strekking. In sommige gevallen zijn doelen aangepast aan actuele ontwikkelingen en concreter geformuleerd. Onze aanbeveling uit 2011 dat de doelen uit het Hoofdlijnenakkoord worden gebruikt als leidraad voor de begroting en - tussentijdse - verantwoording is in voldoende mate opgevolgd.
De Terugblik biedt geen eenvoudig overzicht of en in hoeverre de doelen zijn bereikt. De Terugblik beschrijft de bereikte resultaten, maar geeft daarbij niet aan voor welk deel deze resultaten bijdragen aan de afzonderlijke doelen of onderdelen van doelen. Er is een samenhangende opsomming van resultaten weergegeven, maar het is lastig te beoordelen in hoeverre met deze resultaten de doelstellingen worden bereikt. Voor de lezer vergt het veel zoekwerk om deze relatie te leggen, met het risico dat ieder een eigen conclusie trekt over de mate van doelbereiking. De toereikendheid van de Terugblik als verantwoordingsdocument kan aanzienlijk worden verbeterd, als de veelheid van beschikbare informatie over de bereikte resultaten meer gestructureerd wordt gepresenteerd (bijvoorbeeld door middel van doelenbomen) en samenvattend wordt gekwantificeerd.

Aanbevelingen aan PS

1. Bepaal in welke mate resultaten een bijdrage moeten leveren aan de beoogde doelen. Het opstellen van doelenbomen en het aangeven van een kwantitatieve weging van de effect- en prestatie-indicatoren kunnen dit ondersteunen.
2. Bepaal in welke gevallen en hoe doelstellingen en/of effectindicatoren kunnen worden bijgesteld ten gevolge van nieuwe ontwikkelingen en/of door u vastgesteld aangepast beleid.
3. Vraag GS om een inzichtelijk overzicht van de mate waarin de doelen zijn bereikt.

Aanbevelingen aan GS

4. Rapporteer volledig en consistent over de door PS vastgestelde doelen en effectindicatoren (deze aanbeveling sluit aan op aanbeveling bij Validatie in 2011).
5. Stel vast dat de gerapporteerde resultaten juist en onderbouwd zijn door middel van een interne kwaliteitsborging van registraties. Dit geldt in het bijzonder voor resultaten, die zijn gebaseerd op opgaven van derden. Laat de betrouwbaarheid van die informatie door een onafhankelijke partij verifiëren (deze aanbeveling sluit aan op aanbeveling bij Validatie in 2011).
6. Wees realistisch en exact in de formulering van bereikte resultaten. Wanneer voor een bepaald doel subsidie is toegekend, betekent dit nog niet dat de beoogde prestatie al is geleverd (deze aanbeveling sluit aan op aanbeveling bij Validatie in 2011).
7. Beperk zoveel mogelijk verwachtingen en interpretaties die niet te valideren zijn (deze aanbeveling sluit aan op aanbeveling bij Validatie in 2011).
8. Vermijd lastig vast te stellen causale verbanden bij het beschrijven van resultaten.

Meer informatie

Dit onderzoek heeft geresulteerd in het rapport *Validatie Terugblik Collegeperiode 2011-2015*. Het rapport vindt u op onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Ans Hoenderdos, hoenderdos@randstedelijke-rekenkamer.nl, tel. (020) 58 18 585.